C/2025/3731

17.9.2025

P9_TA(2024)0304

Ajutised kaubanduse liberaliseerimise meetmed, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Ukraina toodete suhtes ELi ja Euratomi ning Ukraina vahelise assotsieerimislepingu alusel

Euroopa Parlamendi 23. aprilli 2024. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Ukraina toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu alusel (COM(2024)0050 – C9-0021/2024 – 2024/0028(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(C/2025/3731)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2024)0050),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 207 lõiget 2, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0021/2024),

— võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,

— võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 8. aprilli 2024. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 59,

— võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamust,

— võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni raportit (A9-0077/2024),

1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;

2. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias,

3. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;

4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2024)0028

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 23. aprilli 2024. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/…, mis käsitleb ajutisi kaubanduse liberaliseerimise meetmeid, millega täiendatakse kaubanduskontsessioone, mida kohaldatakse Ukraina toodete suhtes ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Ukraina vahelise assotsieerimislepingu alusel

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (määrus (EL) 2024/1392) lõplikule kujule).

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Komisjoni avaldus Ukraina teravilja impordi järelevalve kohta määruse (EL) 2024/1392 vastuvõtmise korral

Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on häirinud olemasolevaid tarneahelaid. EL toetab Ukrainat, et taastada teravilja ja muude kaupade tavapärane liikumine eelkõige solidaarsuskoridoride kaudu, ning tagada, et teraviljaeksport jõuab sihtkohta, sealhulgas eelkõige kolmandate riikide turgudele, mis toetab ülemaailmset toiduga kindlustatust.

Komisjon on võtnud kohustuse toetada Ukrainat, kaitstes samal ajal ka ELi teraviljatootjate huve ja tagades ELi teraviljaturu nõuetekohase toimimise.

Võttes arvesse teravilja tootmise ja teraviljaturgude tähtsust, pöörab komisjon erilist tähelepanu teravilja, eelkõige nisu impordi järelevalvele ning eeskätt sellise impordi koondumisele Ukraina naabruses asuvatesse liikmesriikidesse. Komisjon käsitleb kõiki järelevalve käigus ilmsiks tulnud küsimusi korrapärases dialoogis Ukrainaga. Komisjon tuletab meelde, et Ukrainast pärit impordi suhtes võib kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määruse (EL) 2015/478 (impordi ühiste eeskirjade kohta) IV peatüki kohast järelevalvet, mis võib toimuda impordi litsentsimise vormis, kui impordisuundumused ähvardavad kahjustada liidu tootjate huve ja kui liidu huvid seda nõuavad. Sellistel juhtudel kasutab komisjon vajaduse korral tema käsutuses olevaid vahendeid. Komisjon annab liikmesriikidele jätkuvalt regulaarselt aru Ukrainaga peetava korrapärase dialoogi tulemustest.

Autonoomsete kaubandusmeetmetega hõlmatud toodete puhul tuletab komisjon meelde, et määrusega nähakse ette ka tugevdatud kaitsemehhanism. Komisjon on selle võimaluse esimest korda kasutusele võtnud ja on valmis kõnealust mehhanismi kasutama juhul, kui kahjulik mõju avaldub ühe või mitme liikmesriigi turule, mitte ainult ELi turule tervikuna. Sellega seoses kasutab komisjon täiel määral oma volitusi, et võtta ex officio kasutusele tugevdatud kaitsemehhanism Ukrainast pärit nisu impordi suhtes.

Komisjon tuletab meelde, et 2022. ja 2023. aastal võttis ta vastu meetmed Euroopa põllumajandustootjate toetamiseks kõigis liikmesriikides, eelkõige Ukraina naabruses asuvates liikmesriikides.

Komisjoni avaldus assotsieerimislepingu artikli 29 kohase läbivaatamisprotsessi kohta määruse (EL) 2024/1392 vastuvõtmise korral

Komisjon kinnitab, et niipea kui kaasseadusandjad on uued autonoomsed kaubandusmeetmed vastu võtnud, astub ta assotsieerimislepingu artikli 29 alusel vajalikud sammud, et jätkata Ukrainaga peetavate konsultatsioonide kaudu tollitariifide vastastikuse liberaliseerimise protsessi.

Komisjon kavatseb Euroopa Parlamendiga tihedalt suhelda ja teda Ukrainaga peetavate konsultatsioonide edenemisega kursis hoida. Sellega seoses võtab komisjon nõuetekohaselt arvesse Euroopa Parlamendi võimalikke märkusi.

Komisjon tuletab meelde, et selline töökorraldus ei loo pretsedenti ühegi muu lepingu läbivaatamisklauslite jaoks ega kaldu kõrvale ELi toimimise lepingu artiklist 218.

Selle protsessi tulemus tagab Ukrainale ja ELile, põllumajandustootjatele ja ettevõtjatele majandusliku kindluse ja stabiilse kaubanduse. See on ka oluline samm Ukraina ülesehitamisel ja edasisel integreerimisel ELi siseturuga osana riigi tulevasest ühinemisest liiduga.